

(המשך מעמוד 75)

צוה-הברית בדרום-אמריקה. היא מקדישה לכן הירחורים שטוחים, באלבי של ספי רות. בדומה לסדרות-מתח אמריקאיות החפצות להחניף לקהל יהודי, והמזכירות את הש"ב הישראלי, הרי שהגברת דידין נעזרת בשירותיו של גנרל ישראלי ובר סיסמות שמאליות של נוער יהודי בארצה, כדי לרצות את כל גווני הקשת האמריקאית.

פנים חדשות

דורית

הגברת א. דורית היא משוררת צעירה שאינה מחדשת. כמעט דבר, ופוסעת בבטחה רבה במשעולי השירה שאותם דרכה עבודה המשוררת יונה וולך. קובץ שראה אור באחרונה, תחת הכותרת צל ארוך רשום בגי'ו, חושף את מעלותיה וחסרונותיה של הגב' דורית. חסרונה, כאמור, הוא דבקותה הרבה במסורת אותה שיכללה יונה וולך בשירה העברית. הפתעה נעימה שהביאה דורית הם חמישה סיפורים ניסיוניים, שהראשון בהם כשם הקובץ, השני הכנות פאול לחתונה השלישי סידורים קפדניים, הרביעי יהי אור, ויהי חושך והאחרון הרפתקת קיץ. סיפוריה מציגים תרכיז רבה בשחוק ורבי כישרון למחברת. שאם הצלחית להתגבר על מחלות-ילדות של חביבה בסיגנון הבר חדשגי הנה, הרי שיהיה בכוח עטה להגיע לתוצאות ספרותיות ממשיות, הע שיות להעמיד בצל את הגב' כהנא כרמון בסיגנון הרומאן החדש. הקפדתה של הגב' דורית בניסוחים, תיאורים ומצבים, ממחיש את כוונותיה הספרותיות בבהירות. יחד עם זאת, עריי כה קפדנית היתה רק מעלה את ערך סיפוריה.

מדע בידינו

לה-גויין

אורסולה לה-גויין, ילידת 1936, שי המה אשתקד את קוראי המדע הבידינו (מד"ב) בעברית. בסיפרה המעולה מעבר לעלתה, עשתה זאת שוב בסיפרה המנו של, שראה אור בימים אלה בעברית. לה-גויין, שחיברה עד כה 19 ספרי מד"ב, מתגוררת במדינת אורגון, ארצות הברית, עם שלושת ילדיה. היא מלמדת היסטוריה באוניברסיטת פורטלנד, וזכתה בכל הפרסים של ספרות המד"ב. בסיפרה העלטה היא מציגה עולם-מחריד. עולם של פסיקה למען פוליטיקאים. עור לם של שתי מעצמות-על, אנארס ויורט. עולם של מתיחות מתמדת ושל אחדות ושוני. עולם של מימים מדעיים מחד, ונחיתות חברתית מעמדית מאידך. סיפוריה של לה-גויין מתנהל כמטוטלת בין שתי מעצמות-העל הללה, בנוסח: "האדמה שלנו היא הירח שלהם; הירח שלנו הוא האדמה שלהם..." בעולם רב-מדעי זה מתפתחת דמותו של הגיבור, אריס ברון, "מערכת של שיווי-קרב מילר ליים לסימולים המיוחדים של הפסיקה של הזמנות..." וגיבור זה חי בעולם של ניסוחים, כמו: "כאשר שני גופות השיר אפים להתאחד מאפסים את הרגע בשאי פתם, מבטלים את האני ומבטלים את הזמן..." עולם שבו מוגדר הפסיקאי א"ל? בר"ט אינשטיין במילים: "הוא כן כמה מאת שנים, אך יש בו רעיונות הרשניים בשבילנו..."

אלא שמתחת למעטה המדעי מסתתר טוטאליטריזם, המוכר את הנגעים הקיי מים כיום בין המזרח למערב, בנוסח: "וכך גילה שזוק שלא רק דלק וכספית מועברים הלוך ושוב בין שני העולמות הרשניים בשבילנו..."

• דורית — צל ארוך רשום בגי'ו; הוצאת עשיו; 134 עמודים (כריכה רכה).
* אורסולה לה-גויין — המנושל: עב רית: תמר עמית; הוצאת כתר; 275 עמודים (כריכה רכה).

המנותקים, ולא רק ספרים, כמו הספרים שהוא קורא בהם, אלא גם מיכתבים. מיכ" תבים לרכישנים, לנתיני ממשלות המיו סדות על אי-שוויון של הכוח... האמנם מחלופים הם רעיונות עם אנשים חופשיים, ללא-תוקפנות, מרצתם החופשי שי?..." גם תנאי החיים אינם מן המעור לים: "היה גם החרר הפרטי, קוץ מוסרי נוסף בכשרו. בתור ילד, אם ישנת לברך בחדר בודד, פירושו של דבר היה שהמ-רדתה את האחרים כמעט עד שלא יכלו לשאת אותם..."

בעולמות רחוקים אלה יש ניצול של כל פרט, ונערך מיתווז מתמיד של הנוול האפור בש, כך שגיבור הסיפור "גרשם לקבוצה שעסקה בתרגילי בין-משוב ובאימונים בגלי-מח"..." ושאר עיי-סוקים מוזרים של עולם המחר. הגיבור הוא מין פסיקאי של העתיד, המנסה להתמודד עם כל יסודות הפסיקה של היקום.

רעיון העובר כחוט מקשר ומוסרי בתלק מספרי המד"ב הוא סיפור ההתאגשות, ההתאבדות בין גבר ואשה, שממיתת את

אורסולה לה-גויין האדמה שלנו, היא הירח שלהם

אט את הפסיקאי שביגבור שווק לטאק" וור. כדבריו: "כן. ההתקשרות. הפיכוי." או כלשון המחברת לה-גויין: "וכמשך הזמן התמחו איש בנפש רעותו. רעבונם המוני המשיך להתקיים בצורת תענה לחט; תשוקה לקרבה רוחנית חודשה מדי יום ביומו משום שכבה מדי יום על סיפוקה..."

לא רק האהבה היא חריג בעולם המחר של לה-גויין. בעולם זה מודבקות פיסות נייר, האומרות: "אם אתה אנארכיסט מודע אתה עובד עם המימסד ובוגד בעיר למך ובתקווה האדונית... הצטרף לשר רות אחיך!... והנה מתגלה פרק המרידות של עולם המחר, כמעט בנוסח של חר מיני ומאמיני: "הגנרל האורט, הנשיא נמלט בריא ושלם במטוסו המשוריין המי פורסם, אך כמה גנרלים חשובים פחות נתפסו ופורסו — עונש שהמסורת הבני כילית כיכרה על-פני הוצאה להורג..."

נסיבות הזמן מביאות לפרידת שני ה אוהבים. היא עובדת במיסגרת עבודה "למניעת הרעם..." והוא בעסקי הפסיקה שלו, עד שבשעת-אמת שלו הוא מגיע לתחושה כי "הוא לא יעסוק בפסיקה למען הפוליטיקאים..." ואז הוא מגלה תגליות בנוסח: "אנשי כדור-הארץ היו אימפריאליסטים של הרוח, בני-החומות קנאים. אפילו אינשטיין, אבי התורה, חש מחויבות להזהיר כי הפסיקה שלו אינה הופכת תחום אחר לבר מן התחום הפסיקאלי, ואסור לראותה כמרחמת על התחום הפילוסופי, או האתי..."

לא נפקד מקומו של הפרק הפטריוטי-חללי מיסירה של לה-גויין: "המצאם כי נפש איתנה כפלדה, כאשר איום מושל על המולדת... אך זה נפלא לראות איך האנשים מתלכדים כאשר הרגל נמצא

בחטף סרט אבירן בידינו * ה. Q. I.

המשקשק * האתיקה של זב"מ זיעל דיין

הבלשים של "עם עובד" *

● המשורר/במאי דויד אבירן החליט לשנות במעט את תוכניותיו, ותחת הסרטים לרומאן מאת אשר ברש (ראה: ע"ן) הוא עומד להתחיל בקרוב בהכנות להסרת סרט מדע-בידיוני רב פעלולים, המבוסס על שירו שדר מן העתיד ●● בפינתה בתוכנית משתיים עד ארבע שבהנחיית מיכאל הנדלזליך, הביאה בלשנית הסלנג-העברי נתיבה בן-יהודה את אחד מחידושי הסלנג המעולים של השנים האחרונות. היא ציטטה מפקד בצה"ל, שאמר במסדר לאחד מחייליו: "ה. Q. I. שלך משקשק חופשי בקופסה..." ●● מעשה אונאה נעשה לפני כחודשיים, כאשר פיר-סמה הוצאת זמורה, ביתן מודן את סיפרה של העיתונאית יעל-דיין-שיאון שלר שה שבועות של סתיו. מסתבר שההוצאה חסכה מהקורא את העובדה, שהספר ראה כבר אור בארצות-הברית. בסקירת הספ-רים של הניו-יורק טיימס הוא אף הוזכר (ב'24 בפברואר) ארבעה חודשים קודם הופעתו בעברית (ראה: גלופה). כנראה שאי-הצלחתו של הספר בארצות-הברית הביאה את המו"לים של הגב' דיין-שיאון

THREE WEEKS IN OCTOBER, by Yaël Dayan. (Dell, \$2.25.) The Yom Kippur War of 1973, seen through the eyes of an Israeli wife and hospital worker and of her husband, a casualty of an underground expedition into Egypt. A novel that, in the view of Benjamin DeMott, "accommodates truth of a sort hard to come by in the news dispatches."

יעל דיין ב"ניו-יורק טיימס" המו"ל שכח לציין

● אחרי הצלחה סרת-תקדים בעברית להסתיר עובדה זו מפני הקורא הישראלי ●● אחרי הצלחה סרת-תקדים של סידרת ספרי המדע-הבידיוני בהוצאת עם עובד, עוסקת הוצאה זו בהכנות לפירסום סידרה מקבילה, שתעסוק בספרות בלשית. עורכה של סידרה זו יהיה אישה-רדיו הירושלמי אמנון אחי-נעמי ●● באיגרת ששלח לנמר של נייר כתב הבלשן ד"ר עירן אבינרי את הדברים הבאים: "אם הכתבנית זיווה שמיר סבורה שלביאליק היתה פילגש, אולי היא בתו של ביאליק. ההוכחה: השימוש במילים "זיו" ו"שמיר" נפוץ אצל ביאליק, אלא אם כן היה שם הגב' מקודם זלדא שמיר על סאפיר. (מריחה על הנייר). אגב, המאמר התלמודי "מוציא ש"ו (שיכבת זרע) לבטלה" מתאים גם להתפרש כ, מוציא שמיר זיווה לבטלה", שהרי עיסוקה באונאניום רחנני..."

כסכנה... אלא שהגיבור, שווק, מצטרף למאבק המרידה של האיגודים-המקצועיים, המפגינים נגד "מס-מילחמה, נגד עליות מחירי-המוון..."

זהו ספר שבו נמהלה חוכמה גדולה וידע רב של מחברת מעולה עם התפתחות הדרגתית של מתח, כאשר העלילה מתנהלת על שני מישורים שונים, וחבל לקלקל את המתח, בתיאור כל המתרחש. מהמעולים שבספרי המדע הבידיוני.

סמל זה, שנשכח מעט, כפי שנשכחו מרכיבים ומקדמים אחרים שהביאו העיר לים היקים מגרמניה, וכה באחרונה לעד-נה, בעזרתו של יורם בן-מאיר, איש בית-ספר-שדה של הרגילה. עדנה זה, במתכונת אלבונית תחת הכותרת כתר קוצים, מביאה את מיבחר רישומיו של ליאופולד קרקאור עם רשמיו של יורם בן-מאיר.

מיווג מופלא זה של רשם בחסד-עליון

רישום קוצים של ליאופולד קרקאור עדנה חדשה בעזרתו של יורם בן-מאיר

שורשים

קרקאור

אחד מסמליה המופלאים של התרבות הישראלית במשך שנות דור הוא סידרת ציורי הקוצים של האדריכל והצייר הירושלמי המעולה ליאופולד קרקאור.

עם חובב טבע משוגע, מצטרף לעבודת דוקטוראט, או דמוית-דוקטוראט, על קוצים, נופים פראיים, ארץ-ישראל גוקשה ודוקרת, יופי רבי-מימדי ומיוחד במינו. זהו ספק אלבוים ספק אנתולוגיה, ספק ספר מחקר, ספק מופת ישראלי, המעיד על כל היפה והפראי שבתרבותנו.

* כתר קוצים — רישומים — ליאור פולד קרקאור, רשמים — יורם בן-מאיר; הוצאת ספרית פועלים; 92 עמודים (כריכה אלבונית).